

SAVONIA

SSBlogit

■ MONIALAISET

LIKETTÄ LIKETOIMINTAAN VOL. 3

TOIMITTANUT Kaija Sääsä

LIKETTÄ LIKETOIMINTAAN VOL. 3

Toimittanut Kaija Sääsä

Savonia-ammattikorkeakoulu
PL 6
70201 KUOPIO
julkaisut@savonia.fi

Copyright © 2017 Savonia-ammattikorkeakoulu

1. painos

Tämän teoksen kopioiminen on tekijänoikeuslain (404/61) ja tekijänoikeusasetuksen (574/95) mukaisesti kielletty lukuun ottamatta Suomen valtion ja Kopiosto ry:n tekemässä sopimuksessa tarkemmin määriteltyä osittaista kopiointia opetustarkoituksiin. Teoksen muunlainen kopiointi tai tallentaminen digitaaliseen muotoon on ehdottomasti kielletty. Teoksen tai sen osan digitaalinen kopioiminen tai muuntelu on ehdottomasti kielletty.

ISBN 978-952-203-243-0 (nid.)
ISBN 978-952-203-244-7 (PDF)
ISSN 2343-5496

Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja 6/2017

Kustantaja: Savonia-ammattikorkeakoulu, Savonia Business
Taitto ja ulkoasu: Tapio Aalto
Painopaikka: Grano Oy, Kuopio 2018

Alkusanat	7
<i>Jouni Vornanen</i> Missä oppimisen ilo?	9
<i>Ulla Pekkarinen</i> Kolme kiloa unta, kiitos!	11
<i>Salla Seppänen</i> Arjen arvostus	13
<i>Jari-Pekka Jääskeläinen</i> Luottamus Suomeen säilyy, hyvä nuoret!	15
<i>Salla Willman</i> Arvostatko kotimaista ruokaa?	17
<i>Esa Viklund</i> Kerrassaan huono liikeidea	18
<i>Raisa Leinonen</i> Kulttuurikokemuksia liikkumalla	20
<i>Kaija Sääski</i> Suuret setelit	22
<i>Ulla Pekkarinen</i> Onneksi minulle ei voi sattua ikinä mitään pahaa	24
<i>Seppo Lyyra</i> Kuvat kertovat	26
<i>Jari-Pekka Jääskeläinen</i> Markkinointigurut hiihtomaineemme pelastajina!	28
<i>Salla Seppänen</i> Minna Canthin perintöä vaalien – suomalainen nainen kehittää yhteiskuntaamme	30
<i>Esa Viklund</i> Do the Digi	32
<i>Salla Willman</i> Hyvinvointi veturiksi liiketoimintaan	34
<i>Seppo Lyyra</i> Päivä Savilahdessa armon vuonna 2030	36
<i>Kaija Sääski</i> 130 vuotta liiketaloutta Kuopiossa Minna Canthin hengessä	38

<i>Ulla Pekkarinen</i> Kalpan makkarat	40
<i>Jari-Pekka Jääskeläinen</i> Ostaisitko Pirkka-auton vai Fazerin Sinisen?	42
<i>Seppo Lyyra</i> #savonia #tilannehallussa #tet	44
<i>Esa Viklund</i> Lite bättre – kiekko-oppia johtamiseen	46
<i>Salla Willman</i> Jaksaa jaksaa, painaa painaa!	48
<i>Raisa Leinonen</i> Mikä ihmeen aineeton arvo?	50
<i>Kaija Sääski</i> Iloiset insinöörit 75 vuotta	52
<i>Salla Seppänen</i> Kansainvälisyys on mahdollisuus – sinulle, minulle, meille	54
<i>Jouni Vornanen</i> Siitä puhe mistä puute: uni	56

Bloggaajat ja heidän teemansa

Jari-Pekka Jääskeläinen

Yrittäjyyden mallimies niin töissä kuin vapaa-aikana. Liiketoimintaosaamisen lehtori. Teema: yrittäjyys.

Raisa Leinonen

Kulttuurin ammattilainen muotoilusta musiikkiin ja tanssiin. TK- ja liiketoiminnan suunnittelija. Teema: kulttuuri, muotoilu.

Seppo Lyyra

Tarkan euron mies valmentavalla otteella. Talouspäällikkö. Teema: talous, koulutuksen ja elämän ilmiöt.

Ulla Pekkarinen

Myynnin ja viestinnän moniottelija, moniosaaja. Liiketoimintaosaamisen lehtori. Teema: myynti, asiakaspalvelu.

Kaija Sääski

Savonian sekatyöläinen - taipuu kaikille aloille. Koulutusvastuujohtaja. Teema: koulutus, monialainen osaaminen, johtaminen.

Salla Seppänen

Monialaisen osaamisen integroija, Savonian sosiaali- ja terveysala, kulttuuriala ja luonnonvara-alan koulutusvastuujohtaja. Teema: terveysala, ammatillinen osaaminen, korkeakoulutuksen kehittäminen.

Esa Viklund

Laajalla skaalalla liiketalouden ja ammattikorkeakoulun kehittäjä alasta riippumatta. Teema: korkeakoulutus, opetus, oppiminen, oppimisympäristöt.

Jouni Vornanen

Kirjoituksen jokapaikan höylä, tietokirjoista kolumneihin. Tiedottaja. Teema: kaikki teemat käyvät.

Salla Willman

Ravitsemuksen, ravitsemisen tulevaisuudentekijä. TKI-asiantuntija. Teema: ruoka, ravinto, pedagogiikka.

Alkusanat

Kädessäsi on toinen vuosikerta Liikettä liiketoimintaan -blogikirjasta. Savonia-ammattikorkeakoulun monialainen ryhmä kirjoittaa kerran viikossa Savon Sanomien nettilehden SSBlogiin. Aloitimme kirjoittamisen syksyllä 2015, joten blogejamme on julkaistu jo yli 100.

Julkaisemme blogikirjoituksemme myös verkkojulkaisuina ja painettuina kirjoina liikelahjoiksi. Tekstejämme on tykätty ja luettu parhaimmillaan useita tuhansia kertoja. Niitä myös jaetaan laajasti sosiaalisessa mediassa. Näin näkemyksemme leviävät ympäri Suomea. Vuosittain meiltä ilmestyy kaksi SSBlogi-kirjaa eli tänä vuonna Vol. 3 ja Vol. 4.

Blogikirjoituksemme käsittelevät koulutuksen, työ- ja liike-elämän teemoja monipuolisesti. Kaikilla kirjoittajilla on pitkä kokemus ammatillisen koulutuksen kehittämisestä erityisesti Itä-Suomessa.

Kuopiossa viattomien lasten päivänä 28.12.2017

Kaija Sääsä (toim.)
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva: Savonia-ammattikorkeakoulu

Missä oppimisen ilo?

Vuosituhaten vaiheessa olin tekemässä Kuopion kaupungille tutkimusta luokattomasta lukiosta. Tutkimus oli ensimmäinen, jossa lukiolaiset itse arvioivat lukion tuottamia valmiuksia. Yksi tutkimuksen tuloksista oli: lukio-opetus ei ollut innostavaa.

Muöhemmin asiaa on myös tutkittu ja tulokset ovat olleet samansuuntaisia. Esimerkiksi kaksi kansainvälistä tutkimusta (PIRLS, TIMSS), joihin osallistui yli 40 maan neljäs- ja kahdeksaluokkalaisia koululaisia. Tutkimusten johtopäätös: suomalaisessa koulussa osataan vaikka oppimisen ilo on hukassa. Oppilaiden osaaminen oli kärkitasoa lukutaidossa, matematiikassa ja luonnontieteissä.

Tuoreimmassa PISA-tutkimuksessa suomalaiset ovat edelleen maailman huippuja, mutta tutkimuksessa paljastuu myös huolestuttavia piirteitä. Tyttöjen ja poikien erot ovat kasvussa, myös alueet ovat oppimisen suhteen eriytymässä.

Koulutusjärjestelmämme on epäonnistunut opiskelijoiden opiskeluun sitouttamisessa, opiskeluasenteissa ja oppimismotivaation ylläpitämisessä. Innostunut ja motivoitunut koululainen oppii, vaikka hänen valmiudet eivät olisikaan huipputasoa.

Koulutustutkimusten tulokset eivät yllätä, mutta yllättävät kuitenkin. Suomen perus- ja lukiokoulutuksen kehittämistä on nopeutettava hyödyntämällä tehokkaammin tutkimusten tuloksia.

Ammattikorkeakoulut ovat panostaneet opiskelijoiden opiskelumotivaation synnyttämiseen ja ylläpitämiseen. Keskeisintä ovat käytännönläheiset opetusmenetelmät, joissa opiskelijat käyttävät luovuuttaan ja vastuutaan. Avainasemassa ovat erilaisten oppijoiden huomioiminen, verkko-opetuksen hyödyntäminen, jatkuva ohjaus ja kannustava palaute.

Työelämäläheiset projektit, yhteistyö yritysten kanssa innostavat opiskelemaan. Ne vaativat opettajilta ja koulujen johtajilta uudistumista: vanhoista toimintatavoistaan luopumista.

Nykynuorten verkostoitunut, kansainvälinen ympäristö ja teknologian nopea hyödyntäminen pakottavat kehittämään opetuksesta entistä kiinnostavamman.

Liike-elämässä herkkyys kuunnella asiakkaan tai käyttäjän tarpeita ja reagoida niiden mukaisesti on menestymisen tae. Ei koulutus ole siitä poikkeus.

Jouni Vornanen
tiedottaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Uni on uusi terveystrendi. Silkkiset silmälaput eivät vielä takaa kauniita unia.

Kolme kiloa unta, kiitos!

Uni on uusi terveystrendi. Silkkiset silmälaput eivät vielä takaa kauniita unia. Esikoiseni nukkui koko lapsuuden vain neljä tuntia vuorokaudessa. Tuoreena äitinä yritin pakottaa pirteän lapsen unille, sillä kaikki kauhistelivat nukkumatonta lastani. Voi toki olla, että kauhistelivat vain minua. Näytin samalta kuin koliikkilasten vanhemmat eli zombielta, muistikin pätki pahasti.

Ratkaisu löytyi unitutkijalta. Hän tarkasteli valvovan vauvani kasvukäyriä ja totesi, että unta on riittävästi, kun lapsi kerran kasvaa normaalisti. Lapsi sai siitä lähtien valvoa lääkärin luvalla ja valvoessaan taapero tietenkin ehti tehdä paljon. Neljävuotiaana hän oli opetellut jo osan ensimmäisen luokan oppikirjoista, luki, laski, pelasi shakkia ja kirjoitti molemmilla käsillä. Esikoiseni on nyt aikuinen ja lähes 190 cm pitkä, eikä nuku kovin paljon vielääkään. Unen määrän tarve on kovin yksilöllistä, mutta myös laatu ratkaisee.

Yöunet kadottanut ihminen on valmis maksamaan lähes mitä tahansa edes yhdestä hyvin nukutusta yöstä. Mainoksia tarkastellessa näyttää siltä, että tutkijoiden lisäksi markkina-voimat ovat myös huomanneet tämän. Uni ja lepo ovat tämän hetken uutuustuotteita ja tarjolla on lääkkeiden lisäksi aktiivisuus- ja unirannekkeita, henkilökohtaisia lepovalmentajia ja -valmentajia, myös uniruokaa.

Valvottamista on käytetty kidutuskeinona, enkä ihmettele asiaa lainkaan. Aivotutkija Kiti Müllerin mukaan unettomuus vie järjen. Joku on väsyneenä ärtyisä ja keskittyminen kärsii, toiset näyttävät kuin olisivat hiprakassa. Väsyneen ongelmanratkaisukyky on heikko ja päätökset harvoin hyviä. Valitettavasti tämä koskee myös johtajia ja lentäjiä. Unitutkija Paula Salo on puolestaan nostanut esiin unen parantavat vaikutukset, uni korjaa kudovaurioita ja estää tulehduksia. Pitkässä juoksussa saattaa unettomuus aiheuttaa esimerkiksi masennusta. Unettomuus on siis kansantaloudellisestikin merkittävä ongelma.

Itse tarvitsen aika tarkalleen kuusi tuntia unta vuorokaudessa. Vähemmälläkin pärjään, enemmän aiheuttaa ongelmia seuraavan yön uneen. Vähäunisena olin ajan hermolla 90-luvulla, sillä tuolloin piti olla tehokas 24/7, mutta nyt tunnen itseni kovin epämuodikkaaksi, onhan uni terveystuote.

En voi juoda kahvia tai energijuomia, kadotan muuten sen vähäisenkin uneni. Viime keväänä metsäretken jälkeen elimistöni sekosi, kun minulle annettiin kyytablettien lisäksi kortisonia suoraan suoneen. En kyennyt nukkumaan yli viikkoon ja nauraa hihittelin koko ajan. Pyydän tässä nyt julkisesti anteeksi väärässä paikassa iskeneitä naurunremakoita. Tuolloin olisin ollut minäkin valmis maksamaan unesta korkeankin hinnan, läheiseni todennäköisesti vielä enemmän.

Ehkä uni nousee hittituotteeksi vielä Suomessakin. Trendikkään unen kate on hyvä ja potentiaalisia asiakkaita väestöstä lähes 100%.

Ulla Pekkarinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Salla Seppänen

Juhlat on juhlittu.

Arjen arvostus

Joulu, uusivuosi ja loppiainen on juhlittu. Tehtaiden seisokit ja sairaaloiden osastositut ovat päättyneet. Koulut, ammattikorkeakoulut ja yliopistot täyttyvät opiskelijoista. Työt ovat alkaneet taas täysillä. On palattu arkeen, odottamaan seuraavia juhlapäiviä eli pääsiäistä. Sitä ennen meillä on edessämme 78 arkipäivää, jos sunnuntaita ei lasketa arkipäiviksi.

Arjen vastakohta on juhla. Filosofian tohtori Reija Satokankaan mukaan arkea ja juhlaa ei vielä 1800-luvun agraariyhteiskunnassa eroteltu toisistaan, koska elämä oli leivän hankkimista päivästä toiseen. Palkkatyön, kaupungistumisen ja teollistumisen myötä arjesta tuli yhä selkeämmin vastakohta vapaa-ajalle.

Arvostamme vapaa-aikaa ja siihen kohdistuu paljon odotuksia ja suunnitelmia. Samaan aikaan arkea kuvataan rutiiniksi ja tavanomaiseksi, jopa tylsäksi pakkopullaksi, jota vaan on pyöritettävä. Puhutaan arjen harmaudesta ja ankeudesta. Korostetaan, että tarvitaan arjesta irtiotta, joita voi tehdä lomalla ja vapailla. Miksi ihmeessä ajattelemme näin?

Arkea ovat kaikki ne asiat, jotka täyttävät aamumme, päivämme, iltamme ja yömmme. Arki on läsnä suurimman osan valveillaolo aikaamme, ja arjen tapahtumat tuovat merkityksiä ja kokemuksia, haasteita, oivalluksia ja onnistumisen tunteita. Arki on itse asiassa elämämme perusta. Arjessa mekehitymme ihmisinä osaaviksi, tunteviksi ja yhteisöllisiksi toimijoiksi. Minun arkeni liittyy sinun arkeesi ja yhdessä elämme arkea jakaen ajatukset, tunteet ja teot.

Tv-sarjoissa esitetty arki luo fiktiivisen, mutta todentuntuisen käsityksen sitä millaista arjen tulisi. Osaltaan tämä vaikuttaa siihen, ettei arkea ei arvosteta riittävästi tämän päivän hektisessä elämässä, jossa koko ajan täytyy tapahtua jotain "fantsua" ja "coolia". Omalta osaltani voi todeta, että Salkkareiden esittämä arki on kaukana minun todellisuudesta, sillä sarjan ihmissuhteiden käänneet ja vaikeudet ovat niin kuluttavia, ettei niiden kanssa jaksaisi oikeasti elää arkeaan.

Jokaisen arki on ainutlaatuinen, vaikka emme tule sitä tiedostaneeksi jokapäiväisessä elämässämme. Minun arkeni alkaa puurolautasella ja aamukahvilla radiouutisia kuunnellen. Työmatkalla virittäydyn päivän tapahtumiin ja nautin siitä kun saan työssäni kohdata ihmisiä, joilla on osaamista ja näkemystä. Yhdessä rakennamme huomista.

Illalla kun palaan töistä kotiin teen ruuan, lenkkeilen, saunon ja ehkä vielä luen s-postia ja kirjoitan. Illan päätteeksi vaihdan ajatuksia puolisoni kanssa. Ei siis mitään "fantsua" ja "coolia". Vaikka arki on huomaamatonta silloin kun se ns. sujuu, niin sen arvo on meille suuri. Tämän huomaamme vasta silloin, kun arjessa tapahtuu muutos, kuten sairastuminen tai muutto toiselle paikkakunnalle.

Arjen tiedostaminen auttaa itseä muokkaamaan siitä sellaisen, että sen arvo omassa todellisuudessa kasvaa. Olisiko syytä pysähtyä miettimään mistä minun arkeni koostuu? Milloin koen flowta, positiivisuutta ja voimaantumista? Milloin taas ahdistun, pelkään ja turhaudun? Vanha sanonta, jokainen meistä on oman onnensa seppä pitäneen paikkansa – ainakin osittain.

Minun uuden vuoden lupaukseni on olla onnellisempi arjessa.

Salla Seppänen
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Luottamus Suomeen säilyy, hyvä nuoret!

Yleisesti on vallalla käsitys, että nuoret eivät olisi enää kiinnostuneita vakituisista työpaikoista ja yleensäkin vieroksuvat sitoutumista. Perheyrittysten liiton tekemän kyselyn mukaan suomalaisnuoret suhtautuvat työhön kunnianhimoisesti ja ovat sitoutuneita omaan kotimaahansa, kohta 100-vuotta täyttävään Suomeen.

Isänmaallisuutta osoittaa erityisesti se, että 90 prosenttia vastanneista nuorista oli vähintään jokseenkin samaa mieltä siitä, että he haluavat työskennellä yrityksessä, joka maksaa veronsa Suomeen ja työllistää pääosin Suomessa. Työpaikan vakituisuus koettiin tärkeäksi, mutta toivomus oli että työajoista voitaisiin sopia joustavasti, elämäntilanteen mukaan.

Mikä oli ilahduttavaa, vajaa puolet vastaajista piti oman yrityksen perustamista houkuttelevana. Mielenkiintoista tutkimuksen annissa oli myös se, että nuoret miehet suhtautuivat yrityksen perustamiseen innokkaammin kuin naiset. Yrittäjyyshenkisyys oli myös voimakkaampaa pienillä paikkakunnilla kuin suurissa yliopistokaupungeissa. Tämä tuntuu tutulta aiempien tutkimusten valossa, joissa yleensäkin akateemisten alojen opiskelijat eivät kokeneet yrittäjyyttä yhtä houkuttelevana kuin muiden opinahjojen opiskelijat. Toisaalta tämäkin on muuttumassa, kiitos Slushin ja muiden vastaavien start up-tapahtumien!

Vaikka kaikki vaihtoehdot olisivat vapaasti valittavissa, kyselyyn vastaajista 3/4 valitsi asuinmaakseen Suomen! Myös Suomen tulevaisuus on vastaajien mielestä valoisa. Enemmistö uskoo, että kymmenen vuoden päästä Suomi on parempi paikka asua ja elää kuin tällä hetkellä. Mikä on sitten vaikuttanut nuorisomme näinkin optimistiseen näkemykseen tulevaisuudesta?

Onko esimerkiksi matkailualan orastava kasvu aiheuttanut positiivista odotusta ja ovatko samalla uutiset Euroopan metropolien levottomuuksista ja jopa terrori-iskuista muistuttaneet pohjoisen maamme ainakin vielä turvallisesta elinympäristöstä? Entä suomalaisten elintarvikeinnovaatioiden ja palveluiden näyttävät lanseeraukset ja toiveet idänkaupan elpymisestä? Ovatko ne luoneet toiveikkaan ilmapiirin, jolloin omakin tulevaisuus näyttää valoisammalta.

Uusiin innovaatioihin kuuluu myös Kelan aloittama perustulokeilu, joka on herättänyt kiinnostusta eri puolilla maailmaa. Perustuloa maksetaan 560 euroa kuukaudessa kahden vuoden ajan. Kohderyhmään kuuluu 2000 henkilöä, iältään 25-58 -vuotiaita työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saanutta suomalaista. Perustuloa maksetaan ilman vastikkeita tai tarveharkintaa ja maksu jatkuu, vaikka töitä löytyisi. Tällä pyritään kannustamaan ottamaan vastaan pieniäkin pätätöitä. Ja mikä parasta, yrittämisestä siis palkitaan eikä rangaista!

Kaiken kaikkiaan alkaneesta vuodesta näyttää tulevan monessakin mielessä mielenkiintoinen. Toivottavasti nuorten luottamus tulevaisuuteen tarttuu myös hieman vanhempiin!

Jari-Pekka Jääskeläinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Savonia-ammattikorkeakoulu

Arvostatko kotimaista ruokaa?

Tulevilla ruuan ja kulutus päätösten tekijöillä, tämän päivän lapsilla ja nuorilla, on yhä harvemmin ensi käden kokemusta tai sidoksia alkutuotantoon. Valmisruokien sekä puolivalmisteiden ja einesten käyttö on kasvanut erityisesti lapsiperheissä, mikä heijastuu myönteisesti esimerkiksi ruuanvalmistuksen vaivattomuutena. Varjopuolena on toisaalta se, että nuorten on yhä vaikeampi hahmottaa mistä ruoka tulee tai missä ja miten se kasvaa. Puhumattakaan siitä, miten ostopäätöksillä voi vaikuttaa siihen, millaista ruokaa meille on jatkossa tarjolla.

Tuleville ostopäätösten tekijöille olisi tarpeellista muodostaa eheä ja moderni kuva ruokaketjun vaiheista ja siihen vaikuttavista seikoista. Olisi tärkeää pystyä tarjoamaan lapsille ja nuorille mahdollisuus konkreettisesti nähdä ja kokea, kuinka ruoka syntyy ja miten sitä voidaan itse valmistaa perusraaka-aineista myös kotona. Omakohtainen kokeminen ja tekeminen jäävät nuorelle paremmin mieleen, kuin esimerkiksi biologian kirjasta lukemalla. Olisi hienoa, jos alueen yritykset ja maatilat voisivat tarjota tilavierailuja, yritysvierailuja kouluille sekä näyttää ruoan ketjun maatilalta kauppaan tai ruokapöytään.

Nyt meidän kaikkien pitäisi tukea suomalaista maanviljelyä ja valita ruokakassiin kotimaista. Miten muuten voimme näyttää esimerkkiä nykyisille ja tuleville sukupolville? Arvostus kotimaiseen ruokaan syntyy jo lapsuudessa. Lähdetkö kanssani Suomi 100 -juhluvuoden kunniaksi viitoittamaan kunnioitusta suomalaiseen ruokaan?

Salla Willman
TKI-asiantuntija
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kerrassaan huono liikeidea

Yksi suurimmista yrittäjyyden esteistä on keskittyminen mahdollisuuksien sijaan eteen mahdollisesti tuleviin esteisiin. Sen sijaan että kaikki energia kohdistettaisiin onnistumisen mahdollistamiseen, ajaututaan helposti etsimään syitä, miksi epäonnistuminen on käytännössä vääjäämätöntä. Joskus myös liian pitkälle hiottu liiketoimintasuunnitelma voi pahimmillaan nostaa yrittäjyyden kynnyksen ylitse pääsemättömäksi. Viimeistään ystävät ja sukulaiset lyövät lopullisen naulan yritysidean arkkuun.

Perustaisiko kauppakeskuksen? Luonteva paikka olisi tuhannen asukkaan kylä keskellä ei mitään, riittävän kaukana suuremmista taajamista. Kauppakeskuksen yhteyteen vielä hulpea hotelli niin johan on menestys taattu. Väkeä virtaa paikalle linja-auto lasteittain läheltä ja kaukaa, kesäisin matkailuautot valtaavat näitä varten perustetun leirintäalueen. Tuurin kyläkaupan tarina on oman alansa legenda. Aikanaan liiketoimintasuunnitelmaksi laadittuna olisi se varmasti käynyt esimerkkinä hankkeesta, joka ei missään tapauksessa tulisi menestymään.

Kun edesmennyt musiikkivaikuttaja Lasse Lintala ideoi 80-luvulla festivaalia, jossa vuositteittain laulettaisiin tangoa kilpaa ja kymmenet tuhannet vieraat kerääntyisivät Seinäjoen

tangokadulle tanssimaan, ei monikaan uskonut että oli syntymässä kymmeniä vuosia kestävä koko maan tuntema instituutio. Kaikki kunnia pitää antaa myös Sonkajärven Eukonkannolle, idean luovuustaso varmasti vähintään samaa tasoa mutta mittasuhte toki toinen.

Mainitut esimerkit sijoittuvat Pohjanmaalle ja pohjalaisia onkin perinteisesti pidettykin paitsi yrittäjähenkisinä myös yrittäjämönteisinä. Tätä tukevat myös tilastot vaikkapa uusien yritysten tai nuorten yrittäjien määrästä. Pohjalainen uusi yrittäjä kokee myös todennäköisemmin kannustusta ja rohkaisua lähiympäristöstään kadehtimisen sijaan, tämä kertoo asenneilmastosta.

Yritykset ovat Suomen tulevaisuus eikä hyvinvointivaltiotamme kyetä ylläpitämään ilman menestyviä, kasvavia ja työllistäviä yrityksiä. Alueellisesti tämä haaste ei Pohjois-Savossakaan ole ihan vähäinen, etenkin kasvu- ja vientiyritysten määrät voisivat olla nykyistä merkittävästikin suurempia. Ongelmia ja syyllisiä osaamme helposti nimetä, sen sijaan ratkaisujen etsiminen jää usein liian vähälle huomiolle.

Myönteisen asenneilmaston vahvistamisen aloitan välittömästi, lupaan vilpittömästi kannustaa uusia yrittäjiä ja iloita heidän menestyksestään, haastan samalla sinutkin mukaan. Näytetähän noille pohojalaasille että Savossaki osataan!

Esa Viklund
kehittämispäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Raisa Leinonen

Kulttuurikokemuksia liikkumalla

Luonnolla on suuri merkitys suomalaisten elämässä. Se on yhä suurempi vetovoimateki- jä myös ulkolaisille matkailijoille. Luontomatkailu on nousukiidossa ja matkailijamäärien kasvu on vakiintunutta. Matkailun Tiekartta 2025 (TEM) perustuukin luonnon hyödyntä- miseen matkailun kehittämisessä.

Omatoimimatkailijoiden oppaita tuottava Lonely Planet sekä Nationl Geography nostivat Suomen kiinnostavimpien matkailukohteiden joukkoon vuonna 2017 luontoelämysten, ainutlaatuisen kaupunkikulttuurin ja lukuisien Suomi 100 -tapahtumien vuoksi.

Myös megatrendit hyvinvointi ja terveys, buustaavat luontomatkailun kehittämistä. Kun mukaan liitetään kulttuuri, on meillä menestysresepti kasassa.

Eri puolilla Suomea toteutetuissa Outdoors Finland –kehittämishankkeissa on selvitetty liikuntareittien laatutasoa ja parannettu infrastruktuuria. Selvitykset ovat osoittaneet, että vallitsevien trendien myötä tarve liikkua ulkona turvallisesti ja helposti on kasvanut.

Savonian käynnissä olevassa Outdoors –esiselvityksessä on myös todettu, että matkailijat kaipaavat luonnossa liikkumiseen muutakin sisältöä, kuten paikalliskulttuuria. Kulttuurin tuotteistaminen osaksi liikunnallisia matkailureittejä, tarvitsee kehittämistä, osaamisen lisäämistä ja toimijoiden yhteistyötä, jotta saadaan aikaan myös työllistävää vaikutusta.

Luontoliikuntareittien tarinallistamisella voidaan syventää luontokokemusta, sitoa se pai- kalliseen ympäristöön ja kulttuuriin, sekä pidentää sitä kautta luontoliikkujan kokemuk- sen kaarta.

Tuotteistuksessa on hyvä ennakoida ja huomioida arvovapaasti myös eri kulttuurista tulevien matkailijoiden tarpeita.

Finpron Visit Finlandin Finrelax -kasvuohjelma ja Culture Finland ovat mukana laajentamassa hyvinvoinnin ja kulttuurin matkailutarjontaa ulkomaisille matkailijoille. Usko kasvupotentiaaliin on vahva, sillä maailmanlaajuisesti hyvinvointimatkailu on kasvanut 14% vuosivauhdilla. Tavoitteena on tehdä Suomesta hyvinvointimatkailun kärkimaa.

Kansainvälisten matkailijoiden lisääntyessä ja kulttuurimatkailun kehittyessä, lisää se kohteen monikulttuurista osallistavuutta ja yhteisöllisyyttä.

Saadaanko tätä kautta myös paikallisväestön kiinnostus omaa ympäristöään kohtaan kasvamaan?

Raisa Leinonen
Tk- ja liiketoiminnan suunnittelija
Savonia-amk, kulttuuriala

Kuva Kaija Sääsäski

Suuret setelit

Annan toisten mä talletella suuret setelit...

Nyt on ilmaista rahaa jaossa kuin Eurojackpotissa. Pikkurahalla on mahdollista saavuttaa menestystä ja suuria seteleitä.

Kyseessä ovat Tekesin uudet vähäbyrokraattiset palvelusetelit. Innovaatioseteli myönnetään nimensä mukaisesti pk-yritysten innovaatioiden kehittämiseen ja Team Finland Explorerer kansainvälistymiseen.

Team Finland Explorerer -rahaa voi saada 5000–10000 €. Rahoituksella voi ostaa asiantuntijapalveluja, mm. uusien vientimarkkinoiden selvittämiseksi ja yrityksensä kansainvälistymisvalmiuksien parantamiseksi.

Surullisen kuuluisa Team Finland -toiminta on saanut julkisuudessa kovasti kuraa niskaansa. Osa arvostelee sitä tehottomuudesta ja kankeudesta, joka tunnetaan ministereiden eliittimatkoista maapallon eksoottisimpiin kauppakohteisiin.

Valtion perinteisiä vienninedistämismatkoja arvosteli Ivana Helsinki -vaatemerkin perustaja, vaatesuunnittelija, taiteilija, muotoilija, yrittäjä ja elokuvantekijä Paola Suhonen syksyllä 2013 Savonia-vierailullaan. Oikeat business-suhteet luodaan ja kaupat tehdään yrittäjien välillä, ei politiikkojen edustuskokkareilla.

Suhoselle eräs presidenttisuku on varsin tuttu. Hänhän joutui Yhdysvalloissa kiistaan Donald Trumpin ex-vaimon Ivana Trumpin kanssa Ivana-tuotemerkistään.

Team Finland on mainettaan parempi – ainakin Pohjois-Savossa. Lähes 30:lle kasvu- ja kansainvälistymishakuiselle firmalle tehtiin viime vuonna kattavat suunnitelmat maailman markkinoiden valloitukseen.

Toimintamalli luotiin Pohjois-Savon Ely-keskuksen vetämässä Golden Gavia –hankkeessa ja kansainvälistymiskilpailussa. Kisa nimettiin maakuntalintumme kuikan mukaan, joka sai kultaisen etuliitteen.

Valtakunnallinen Team Finland -toiminta poimi parhaat palat Pohjois-Savon mallista, jossa myös Savonia on aktiivinen.

Ei siis kannata lähteä merta edemmäksi kalaan. Isot kalat: innovaatio- ja kansainvälistymisosaaminen löytyvät Kallaveden rannaltakin.

Kaija Sääski
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Onneksi minulle ei voi sattua ikinä mitään pahaa

Konkurssi, avioero, työtaturma, syöpä, välirikko, lapsen koulukiusaaminen – miten ympärillä voikin sattua niin paljon pahaa? Onneksi itselleni ei voi käydä mitään. Tai näinhän moni suojelee mieltään, uskotellen itselleen, ettei epäonnen lottovoitot voi osua kuin naapureille ja ”niille muille”.

Oma lukunsa ovat tietenkin he, jotka eivät muuta pelkääkään, kuin Obelixin tavoin, että taivas putoaa niskaan.

Asunto, auto ja lapset vakuutetaan, veneille hankitaan talvehtimisturva ja puhelimelle jopa vakuutus naarmuuntumista vastaan. Mutta voiko elämältä suojautua? Entä voiko liike-elämän turvata ja varmistaa? Riittääkö vakuutus antamaan hyvän yöunen, puhtaan omantunnon tai tuotteelle riittävän katteen?

Arvioni mukaan ihminen säikähtää ensimmäisen kerran kuolevaisuuttaan aika tarkalleen 37-vuotiaana. Peilistä katsoo väärä kuvajainen ja keski-ikäisellä on kiire muuttua takaisin nuoreksi, juosta maratoni, laihtua, siirtyä kasvisruokaan, mitata ja mittauttaa elimistönsä kaiken mahdollisen. Kyseessä on monille ensimmäinen aikuisuuden pysäytys, joka ennakoit tuki jo viidenkymppin kriisiä. Yhtenä aamuna kaikki vain onkin toisin, väärin.

Henkilökohtaiset ikäkriisit näkyvät väistämättä myös liike-elämässä. Onko vaihdevuotia potevien naisten yritykset epävakaita ja harmaantuvan miehen, jonka pää kääntyy nuoren naisen perään, bisnespäätökset rationaalisia? Entä jaksako vanha poliitikko kuunnella vielä muuta kuin omaa ääntänsä, kuuluuko äänestäjän ääni enää ikäihmisen aivoihin asti? Mikä olisi oikea ikä yrittäjyyteen ja onko iän pohtiminen talouden näkökulmasta ikärasismia?

Kun kiertää pieniä paikkakuntia, on usein hämmentävää seurata yrittäjyyden asemaa. Miten on mahdollista, että pikkuruisissa kylissä sinnittelee vielä paperikauppa, karjalampiirakkaleipomo ja kaksi pitseriaa? Ja entä ne kaikki syrjäkyläisten teollisuuskylät? Kun eteläisemmässäkin Suomessa on vaikea uskoa, että kauppa se on joka kannattaa. Miksi maaseudulla uskotaan, että huomenna on parempi päivä ja joku ostaa jotain joka päivä? Kun kappas, joku tosiaan ostaa jotakin. Itse asiassa pienillä paikkakunnilla asiakkaat ovat uskollisempia, hintahellempä ja jopa ylpeitä yrittäjistään. Suosi suomalaista, osta paikkakuntalaiselta. Ikäkään ei ole este.

Totuuden nimissä on tunnustettava, että minä kuulun juuri heihin, jotka uskovat parempaan huomiseen, sateenkaaren päässä olevaan aarteeseen ja siihen, että asioilla on tapana järjestyä. Kun vähän järjestelee. Vaikka omassa elämässä on ehtinyt rysähtää jo aika monta kertaa ja lommoja on muuallakin kuin auton kyljessä, niin silti katson mieluummin eteen kuin taakse. Tahdon uskoa, että huomina on parempi ja positiivisempi. Naiivilla tavalla suojelen itseäni, aivan kuten naapurikin, kuten yrittäjä, kuten moni muukin elämässä ja liike-elämässä. Ei täällä pelkällä pessimismillä pärjää, eikä Suomi nouse narisemalla. Onneksi minulle ei voi sattua ikinä mitään pahaa...

Ulla Pekkarinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuvat kertovat

Liityin Pinterestiin ja hämmästyin miten paljon kuvilla voi kertoa. Olen jotenkin ajatellut niin, että sanat kertoisivat enemmän kuin kuvat, mutta nyt muutaman viikon Pinterest-kokemuksella voin sanoa kuvien olevan sanoja parempia.

Pinterest itse väittää olevansa ”maailman kätevin ideakuvasto” ja tunnustan yhtyväni tähän ajatukseen. Ennen Pinterestiä – siis kuukausi sitten – ajattelin, että ideat on helppo kuvata tekstinä tai sanoina. Otan esimerkin, joka hahmottaa tätä. Olen suuri pizzan ystävä ja olen pohdiskellut pizzauunin rakentamista kotiini. Minulla on ollut jonkinmoinen ajatus siitä miten sen voisi toteuttaa, mutta en koskaan ole sitä edes muistiinpanoiksi saanut kirjattua.

Nyt sattuman kautta löysin kuvan juuri sellaista pizzauunista, jota olen aina tarvinnut. Ja kun tuo Pinterest tiedosti tämän eli olin tallentanut sen omaan ”tauluun”, niin kuvapankki välittää minulle samanlaisia kuvia päivittäin, joista nappaan parhaat idea kuvina talteen, joka taas ruokkii uusia ja entistä parempia kuvia tulemaan. Tällä hetkellä minulla on tallessa yli 300 ideaa (=kuvaa) pizzauunin tekemiseen. Nerokasta!

Yllättävintä Pinterestin älykkään kuvapankin käytössä on, että sen tarjoamat ideat eivät liity pelkästään rakentamiseen tai tekniseen tekemiseen vaan kuvaideoita voi olla aika abstraktitakin tuntuista asioista. Kokeilin saanko kuvia teemasta hyvä viini, joka sekin tuntuisi helpommalta ilmentää sanoina tai makuna kuin kuvina, ja kuinka ollakkaan niitä kuviahan alkoi löytyä. Löytyi kuvia, joissa yhdistetään lämpötila viinilasiin tai yhdistetään ruoka-aine ja viini keskenään. Loistavaa. Juuri tällä tavoin haluan tietää. Juuri tällä tavoin haluan asioita oivaltaa.

Pelkistä ja yksinkertaistan, mutta väitän, että tällaisilla oivaltavilla kuvayhdistelmillä voimme myös oppia jonkun asian sanoja paremmin. Kokeilkaa vaikka liittymällä itsekin Pinterestiin ja oivaltamalla kuvista.

Seppo Lyyra
talouspäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Markkinointigurut hiihtomaineemme pelastajina!

Lahden MM-hiihdot olivat monella tapaa menestys, vaikkakin kävijämäärä jäi odotettua pienemmäksi. Hiihtäjämme palauttivat monen penkkiurheilijan mielestä hiihtomaineemme, mutta miten nykyajan hiihtäjäsuuruudet varmistavat oman tulevaisuutensa?

Oslon maailmanmestari Matti Heikkinen onnistui 50 km:n kuninkuusmatkalla voittamaan pronssimitalin, joka osaltaan merkitsi maamme hiihdon uutta tuleamista. Matti on nykyaikainen huippuhihtäjä, hyvin analyttinen ja samalla myös liiketalouden lainalaisuudet ymmärtävä.

Hän on myöntänyt yhteistyökumppaneiden valinnan helpottuneen ja niinpä Matilla on käytössään baijerilainen laatuauto. Fiksuna miehenä hän usein pystyikin ujuttamaan haastatteluihin "Ajamisen iloa"- fraasin, joka sattui olemaan kyseisen automerkin slogan. Onnistunutta piilomainontaa, jota varsinkin aluksi toimittajat eivät hoksanneet!

Matti oli hiihtänyt maailmanmestariksi Fischer-suksimerkillä, mutta muutama vuosi sitten alle vaihtui Salomonin kapulat. Hänestä tulikin suksitallin ykkösnimi ja hän sai Lahden MM-kisoissakin hiihtotallinsa parhaan mahdollisen tuen ja palvelun. Toisaalta ehkä myös rahallinen korvaus oli vaikuttamassa päätökseen. Esimerkkinä norjalaisen huippuhihtäjän Therese Johaugin väitetään ansainneen Fischeriltä viime kaudella 120 000 €.

Heikkinen on todennut, että urheilijan on tärkeää myös samaistua sponsoreiden toimintatapaan eli kyseessä ei ole pelkästään taloudellinen tukeminen. Hän onkin opiskellut kauppakorkeakoulussa pääaineenaan markkinointi. Hyvin osuva oli myös lehdissä ollut kuvaus siitä, miten hänen väitetään aloittavan päivänsä eli ensin aamulla pörssikursien päivitys ja sitten muut askareet!

Tuore maailmanmestari Iivo Niskanen on myös sisäistänyt nykyaikaisen markkinoinnin salat ja itsensä brändäämisen. Jo Sotshin olympiakulta yhdessä Sami Jauhojärven kanssa merkitsi reipasta markkina-arvon nousua sponsorimarkkinoilla. Energijaumajätti Red Bullilla ei ole virallista sopimusta hiihtoliiton kanssa, mutta usein Iivolla on ollut tutunnäköinen tölkki kädessään median haastattelussa.

Varmaan myös kuuluisan vieremäläisen metsäkoneyhtiö Ponssen kanssa tehty sponsori-sopimus on ollut hyödyllinen kummallekin osapuolelle, niin usein menestynyt yritys on saanut positiivista julkisuutta eri medioissa ja Iivo ja hänen Kerttu-sisarensa ovat saaneet keskittyä rauhassa harjoitteluun.

Taakse on jäänyt se aika, jolloin Veikko Hakulinen hiihti mustikkasoppaa rinnoissa olympiakultaa Oslossa ja huhki mottimetsässä kesät. Nykyään on kaiken menestyksen ja mitalien tavoittelun ohella myös muistettava markkinointi ja sponsorit, joiden ansiosta hiihtouran jälkeen edessä on turvattu tulevaisuus, ainakin parhailla!

Jari-Pekka Jääskeläinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Minna Canthin perintöä vaalien – suomalainen nainen kehittää yhteiskuntaamme

Vietimme 19.3. Minna Canthin päivää ja tämä sai minut miettimään naisena olemista tämän päivän Suomessa.

Joel Hallikainen totesi sunnuntai-illan Arto Nybergin ohjelmassa, että vahvin kuopiolainen nainen on Minna Canthin patsas. Ehkäpä näin, mutta väitän, että suomalainen nainen on itsenäinen, vahva yhteiskunnallinen toimija. Minna Canthin perintö suomalaisille naisille on tärkeä ja sitä kannattaa viedä eteenpäin.

Olen työurani aikana tehnyt paljon yhteistyötä Euroopan eri maista tulevien asiantuntijoiden kanssa ja siten saanut mahdollisuuden tarkastella naisten edellytyksiä toimia kansainvälisessä yhteistyössä. Suomalaisena naisena olen ollut ylpeä siitä, että voin kertoa meillä naisten olevan työelämässä kokopäiväisesti. Naisten työssäkäynti ja työllisyys ovat Suomessa kansainvälisesti verrattuna korkealla tasolla. Kaikista palkansaajista yli puolet on naisia.

Perheessä vastuuta arjen pyörittämisestä jaetaan aikuisten kesken tasapuolisesti. Naisella on mahdollisuus tehdä uraa. Isät jäävät hoitovapaalle yhä enenevässä määrin.

Yhteiskuntamme tukee naisten työssäkäyntiä. Päivähoito ja kouluruokailu ovat saaneet eurooppalaisilta naiskollegoilta ihastelua. Etelä- ja Keski-Euroopassa on hyvin tyypillistä, että nainen, jolla on korkeakoulutus tekee osa-aikaisesti, 50-70 %:sti työtä tai on kotona, kun lapset ovat alle kouluikäisiä. Tämä vaikuttaa myös siihen, että naisten ajattelu ja osaaminen eivät tule hyödynnettyä yhteiskunnassa niin hyvin kuin meillä Suomessa.

Myöskään naisten osallistuminen kansainväliseen toimintaan ei ole yhtä helppoa kuin meillä. Ollessani Euroopan haavanhoitoyhdistyksen presidenttinä oli yhdistyksen johtoryhmässä vain yksi nainen minun lisäksi ja hänkin yhdistyksen julkaiseman lehden päätoimittajan roolissa. Suomalaisena naisena olin saanut vahvan näkemyksen tasa-arvosta miesten ja naisten välillä ja siksi toiminta miesvaltaisessa ympäristössä oli minulle luontevaa – ehkäpä luontevampaa kuin herroille, joiden täytyi ottaa huomioon naisen mielipiteet ja näkemykset, jota heille tyypillisessä toimintaympäristössä ei edellytetty.

Minna Canthia vahvana naisen kouluttautumisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen asianajajana on osaltaan kiittäminen siitä, että suomalaisen naisen asema on hyvä. Naisilla on samat mahdollisuudet kouluttautua ja osallistua yhteiskuntamme kehittämiseen. Naisten keskimääräinen koulutusaste on kohonnut nopeammin kuin miesten koulutusaste. Vaativampi koulutus mahdollistaa sijoittumisen vaativampiin tehtäviin.

Vielä on kuitenkin tehtävää sillä, palkkauksesta on todettu, että naisen euro on 82 senttiä. Naisten tulot ovat palkkatilaston mukaan 82 prosenttia miesten ansioista. Naisvaltaiset alat ovat edelleen alemmin palkattuja kuin perinteiset miehiset alat. Yritysten johdossa ja hallintoneuvostoissa naisten määrä on edelleen huomattavasti pienempi kuin miesten, vaikka ero on viime vuosina tasoittunutkin. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen johdossa naiset ovat edelleen selkeä vähemmistö. Savonia-ammattikorkeakoulu on positiivinen poikkeus. Rehtorimme on nainen, samoin henkilöstöjohtaja ja koulutusvastuujohtajat.

Naisina meillä on vastuu siitä, että jatkamme Minna Canthin viitoittamaa tietä tasa-arvoisessa Suomessa. Nainen ole aktiivinen ja vaikuta. Anna ajatuksillesi ääni ja toimi arvojesi mukaisesti. Muista, että on hienoa olla nainen suomalaisessa yhteiskunnassa ja että sinä olet rakentamassa siitä yhä parempaa.

Salla Seppänen
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Do the Digi

Suomi on loikkijoiden maa. En tässä yhteydessä tarkoita keskimäärin hölmöintä yleisurheilulajia, kolmiloikkaa, enkä eläinkunnan kummajaisia vaan uutta kansallista suursuosikia, digiloikkaa.

On kiistatonta että maailmamme muuttuu kiihtyvää tahtia. Digitalisaatio laajenee uusille elämän osa-alueille ja haastaa aiemmat toimintatapamme. Pienen Suomen kaltaisen valtion menestys voi rakentua osaamisen, innovatiivisuuden ja ketteryyden varaan. Meidän on osattava tehdä asioita keskimääräistä fiksummin, paras ei tarvitse olla mutta toki mieluummin ainakin Ruotsia parempi.

Digiloikkaa on peräänkuulutettu hallitusohjelmassa, lukuisissa strategioissa ja puheenvuoroissa. Usko Suomen nousuun ja uuteen kukoistukseen digiloikan myötä on vahvaa ja liikuttavan yksimielistä. Koulutus eri asteilla ei ole tässä keskustelussa poikkeus, digiloikka otetaan niin peruskouluissa, toisella asteella kuin korkeakouluissakin. Väliillä tuntuu että samaan aikaan loikitaan kaikkiin mahdollisiin suuntiin.

Digiloikan pituutta ei voi mitata tablettikasan korkeudelle, kyse ei ole teknisten vempaimien absoluuttisesta määrästä vaikka resurssija näihin voidaan upottaa rajattomasti. Digiloikaksi ei myöskään voi nimittää opetusmateriaalin siirtämistä verkkoon, slideshow ei muuksi muutu vaikka sen lähettäisi bittiavaruuteen.

Koulutuksen digiloikassa on ennen kaikkea kyse siitä, miten erilaisia teknisiä ratkaisuja hyödyntämällä voidaan saavuttaa lisäarvoa oppimiseen. Lisäarvo voidaan tällöin ymmärtää esimerkiksi syvällisempänä tai laajempänä osaamisena, innostavampana opetuksena tai resurssien tarkoituksenmukaisempänä kohdentamisena. Muutos on harvoin helppo ja vaivaton asia, jokaisessa organisaatiossa on myös omat ainainkerinsä. Uuden tekniikan hyödyntäminen haastaa opettajat ja muuttaa myös opettajuutta niin osaamisvaateiden kuin pedagogiikankin näkökulmasta. Tuskalta ja ahdistukseltakaan ei voitane välttyä vaikka muutos tulisikin ennen kaikkea nähdä mahdollisuutena löytää ja oivaltaa jotain uutta.

Kuten monessa muussakin asiassa yksi suurista haasteistamme on jakaa osaamistamme ja oppia yhdessä. Suomea ei nosteta maailman osaavimmaksi kansaksi yksin puurtamalla vaan jakamalla kokemuksiamme ja osaamistamme. Tässä erinomainen avaus on suomalaisen koulun uudistamiseen tähtäävä Hundred-hanke, jossa tavoitteena on kerätä sata kehitysideaa ja toteuttaa vastaava määrä konkreettisia kehityshankkeita kouluissa ympäri Suomen.

Nuoremman kansallisrunoilijamme lyriikkaa mukaillen ”Digi on siellä, digi on täällä, digi on kansojen kaapin päällä. Digi on jatkuvaa tapahtumaa, digi on kaunista, digi on rumaa. Digi on valkoista, punaista, mustaa, digi on Einstein ja Pöyhö-Kustaa”

Esa Viklund
kehittämispäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Hyvinvointi veturiksi liiketoimintaan

Nuori sukupolvi ei ole valmis enää kyykkämään kun käsketään. Arvot eivät koostu enää pelkästä työstä ja työssä menestymisestä.

Nuorelle sukupolvelle keskiössä on tasapainon löytäminen työn ja vapaa-ajan välillä, kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tavoittelu. Sisäistä hyvinvointia lisää sellaisten asioiden tekeminen, jotka vievät itseä ja omaa jaksamista eteenpäin. Uskon, että kokonaisvaltainen wellness-ajattelu tulee näkymään enenevissä määrin myös Suomessa.

Wellness-ajattelu pitää sisällään elämän rytmin yksilöllistämisen, eli esimerkiksi ruoka ja ravitsemus katsotaan sellaisena kokonaisuutena, että se sopii juuri minulle. Sama koskettaa liikkumista ja nukkumista, tavoitellaan tasapainoa oman kropan kanssa.

Sosiaalinen vastuu ja yritysten vastuuttaminen tulee näkymään myös tuotteiden ja palveluiden valinnassa. Jos yrityksen ja wellness-ajattelun omaavan henkilön arvot eivät kohtaa, tuote tai palvelu jää hyvin todennäköisesti hankkimatta. Kokonaisvaltaista hyvinvointia tavoittelevat eivät enää halua omalle kontolleen muualla päin maailmaa tapahtuvan vääryyden leimaa vaikka vaatteidensa muodossa. Kysymys on siis elämäntavasta ja merkittävistä ratkaisuista elämää ja ostopäätöksiä koskien.

Nyt on se hetki, kun kannattaa ruveta pohtimaan oman yrityksen vastuullisuutta ja pitää kiinni luvatusista. Nyt on myös hyvä hetki löytää uusia

tuotteita, palveluita ja yritystoimintaa hyvinvointi edellä. Sosiaalinen vastuu ja vastuullinen toiminta ovat trendejä, jotka yleistyvät koko ajan.

Lähde siis nyt miettimään, miten voit ottaa hyvinvoinnin veturiksi omaan liiketoimintaasi.

Salla Willman
TKI-asiantuntija
Savonia-ammattikorkeakoulu

Savonian ja Sakkyn uusi kampus Savilahdessa.

Päivä Savilahdessa armon vuonna 2030

Tänään, kun olen viimeistä työpäivää töissä, kaivan työpöytäni laatikosta vanhan siniruu-tuisen muistivihkoni, johon olen tehnyt muutamia havaintoja ja kirjannut ajatuksia siitä mitä kaikkea Savilahdessa on tapahtunut vuoden 2020 jälkeen, jolloin Savonian kampus valmistui. Muutama lainaus tuosta muistivihkosta.

7.8.2021. Osallistuin eka kertaa kokoukseen omalla hologrammilla. Tähän asti meillä on ollut mahdollisuus käyttää etä- ja videoyhteyksiä, mutta Savilahden uudet tekniikat mahdollistavat nyt myös 3D-osallistumisen ihan uudella tavalla.

1.1.2023 Luovuttiin kokonaan työhuoneista samalla kun viimeinen paperituloste tulosteitiin viimeisestä printteristä vuoden 2022 viimeisenä työpäivänä. Nyt papereita ei voi enää tulostaa eikä koko Savilahdessa ole yhtään paperitulostinta.

Vapunaatto 2025. Savilahden parkki tyhjennettiin ja parkkitalon tilalle tulee uutta yritystilaa. Koska itse asun edelleen maalla Pajujärvellä niin olen valinnut työmatkaksi tavan, jossa ajan autoni parkkiin Siilinjärven sähköparkkialueelle, koska siitä oli niin näppärä hypätä Savilahden automaattijunan vaunuun. Vaunuosastossa voin tehdä töitä työmatkalla ja autoni latautuu työpäivän aikana.

12.6.2026 Työpaikkani aulassa opiskelijat olivat tulostamassa 3D-tulostimella meille uutta aulatilaa kalustusta, joten ensi viikolla täällä näyttää taas jotenkin erilaiselta. Onneksi nuo 3D-tulosteet ovat kierrätettäviä ettei turhaa jätettä muutoksista synny. Kulujahan siitä pikkuisen tulee, mutta kun meillä on muotoilun opetusta niin aika luontevaa, että tekevät muutoksia tässä meidän omassakin ympäristössä. On annettu lupa suunnitellusti muuttaa aulan kalustus kerran vuodessa opiskelijaprojektina.

30.9.2028 Iltapäivän palaveriin osallistuin yhdessä islantilaisten ja espanjalaisten kanssa. Meillä on yhteinen kehityshanke, ja koska meillä ei ole yhteistä kieltä käytimme eka kertaa reaaliaikaista puhesyntetisaattoria, joka käänsi puhutun suoraan kunkin maan omalle kielelle. Palaveripaikkana oli Savilahden oppimisympäristön yhteistila, jota kaikki täällä toimijat käyttävät sillä tavoin kuin varauksia itse kullekin saadaan tehtyä.

31.8.2029 Mikrotietokoneiden viimeinen käyttöpäivä. Uusi käyttäjälähtöinen tekniikka on korvannut mikrot. Poistamme ja romutamme viimeiset tietokoneet.

7.4.2030 Viimeinen työpäivä. Jätän haikeat hyvästit Savonian henkilöstölle, omalle tekoälysovellukselle ja henkilökohtaiselle avustajarobotilleni.

Seppo Lyyra
talouspäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Kaija Sääsä

Arvaa, mikä rakennuksen seinässä ja missä Kuopiossa on tämä kauppakoulun laatta? Ensimmäinen oikein kommentoinut voittaa Savonia-yllätyksen.

130 vuotta liiketaloutta Kuopiossa Minna Canthin hengessä

Tänä vuonna Kuopion liiketalouden koulutus juhlistaa 130 vuottaan. Kuopion kauppakoulun ensimmäinen rehtori kuului kulttuurisukuun. Hän oli Kaarlo Kustaa Brofeldt, kirjailija Juhani Ahon veli. Rehtori oli Kuopion lyseon poikia.

Juhani Ahon mukaan veli oli luonteelta vilkas, tulinen ja itsenäinen, jopa itsepäinen. Lukioaikana hän opetti latinaa Minna Canthin tyttärille. Kuopion torilla juoruttiin ystävyys-suhteen kirjailijarouvaan kehittyneen liiankin pitkälle... – kuvailee Lauri Simojoki Kopiksen satavuotishistoriikissa 1887-1987.

Niinpä kulttuuri- ja bisnesnainen Minna Canth vaikuttikin merkittävästi Kuopion liiketalouden koulutuksen syntyyn. Kirjailija-kauppias oli ensimmäisen suomenkielisen kauppakoulun, Kuopion kauppakoulun, johtokunnan aktiivinen jäsen.

Tunnetut savolaiset yrittäjäsuvut kuten Hallmanit, Saastamoiset, Elorannat, Pusat, Raniinit, Turuset sekä Kuopion kauppakamari kuuluivat koulun vahvoihin tukijoihin. Jo silloin kulttuuri ja liike-elämä osasivat yhdistää voimansa.

Vuosikymmenten saatossa "Kopiksen" tehtävänä oli paikata kaupan ja liiketalouden osaamisvajetta: "Kuopion Kauppakoulun tarkoitus on antaa opetusta sekä tavallisissa konttoritöissä kuin muissa sivistyneelle kauppiaalle tarpeellisissa tieteissä."

Liiketoimintaosaamisen tarve Suomessa ja etenkin Itä-Suomessa on edelleen suuri. Nykyisin ammattikorkeakoulutasoisesta tradenomikoulutuksesta ja maisteritasoisesta yleimmästä ammattikorkeakoulututkinnosta vastaa Savonia-ammattikorkeakoulu. Toisen asteen merkonomi- ja datanomikoulutuksen toteuttaa Savon ammatti- ja aikuisopisto.

Lähivuosina molemmat oppilaitokset, ja myös niiden liiketalouden koulutukset keskittyvät Kuopion Savilahden kampusalueelle. Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen koulutuksen keskittymä on tulevaisuudessakin vahvasti Kuopiossa.

Koulutuksemme pitkä historia velvoittaa varmistamaan, että meiltä valmistuvat ovat sivistyneitä bisnessammattilaisia.

Minna Canthin henki ja ajatukset elävät nykyajassa. "Kaikkea muuta, kunhan ei vaan nukkuu, puolikuollutta elämää". Sitähän me liiketalouden ja kulttuurialan ammattilaiset elämältämme toivomme.

Kaija Sääsäki
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kalpan edustusjoukkue pelasi Pekingin liikuntapalatsissa 1995.

Kalpan makkarat

Kun kuuluimme Kalpa-perheeseen, ostimme makkarat (ja sen snadin mehun) erätauoilla lasten omalta mummolta. Tyttäreni aloitti Kalpan kannattajana jo kantokoppiaässä, jolloin saatoin huoletta jättää neidin nukkumaan Leena-lipunmyyjän pöydän alle. Vahvistestari kävi sitten ystävällisesti kertomassa, että neidin voisi jo hakea syömään katsomoon. Missä olisimmekaan ilman noita hockeymomeja, jotka ovat vuosien kuluessa muuttuneet hockeymummoiksi? Viime viikolla joukkue selvitti tiensä finaaleihin ja ensimmäisen halauksen sain Marjatta-makkaranmyyjältä. Marjatta on myynyt makkaroita Kalpan peleissä jo 43 vuotta.

Halli on pieni, mutta ehkä juuri siksi niin sympaattinen. Seinät eivät ole loisteliaat, eikä kaljakuppila kovin viehättävä, mutta savolainen puheensorina on mahtava. Entiset pelaajatkin viihtyvät hyvin katsomossa. Välitön tunnelma ei ole juuri muuttunut hallilla näiden 26 vuoden aikana, kun olemme odottaneet mitalin kirkastumista. Tai edes uusintaa.

Kuopiossa kaikilla on jokin kytkös Kalpaan, varsinkin nyt, kun kulta on ulottuvilla. Ja miksi ei olisi? Yksi tuntee pelaajan, toisen lapsi pelaa junioreissa, joku kävi valmentajan kanssa samaa koulua ja moni on käynyt katsomassa pelejä vuosikausia. Useissa perheissä kausikorttipaikka on kulkenut isältä pojalle. Todellinen kannattaminen onkin sitä, että pelejä on katsottu ja joukkuetta kannatettua vaikka menestystä ei olisi aina tullutkaan.

Itse voin ylpeillä sillä, että isoenoni Väinö ja Lassi Ropponen olivat mukana 1929 kun Sor-tavalan Palloseuran (SPS) perustettiin. Seura siirtyi pelaajien mukana Savoan sodan jälkimainigeissa. Urheilu-uurlähetteläs Lassi oli paikalla kun nimi SPS muutettiin Kuopiossa Kalevan Palloksi. Lapsillamme virtaa siis Kalpa-veri vahvana ja tällä viikolla olen muistanut kertoa sukutarinaa joka paikassa. Me kaikki haluamme osamme voitonhuumasta.

Vaikka Kalpa on hopeamitalin jälkeen käynyt sinnittelemässä jopa Suomi-sarjassa, ei yhteistyöyritykset tai sponsorit ole kaikonneet. Pelastajina on ollut myös seuran entiset pelaajat. Saman hiileen on jaksanut puhaltaa koko Savo, vuodesta toiseen. Henkilökohdallisesti olen erityisen iloinen vuosituhannen alun mainostajista. Ilman heitä ei poikamme todennäköisesti olisi oppinut lukemaan neljävuotiaana. Poika ihmetteli istumapaikkamme kohdalla olevia kattomainoksia. Kerroin mitä tauluissa lukee. Niinpä eräessä ottelussa pieni mies lausui huolella MUO-TO-LAU-TEET. Että kiitos vain siitakin mainoksesta. Pojan riemu oli rajaton, kun hän ymmärsi yhtäkkiä, että koko hallihan oli täynnä salakirjoitusta. Mainostajien onneksi moni aikuinenkin tavaa mainoksia erätaukojen aikana, niin voitto kuin häviöpelissä.

Lapsemme kuvittelivat pienenä, että kaikkien isät vilkuttavat lapsilleen pelin alussa kentältä ja Suomessa on vain yksi jääkiekkjoukkue, Suomen Kalpa, kuten tytär joukkuetta nimitti. Voi, minä niin toivon, että kannustamamme Kalpa olisi vihdoinkin tuo Suomen Kalpa, Suomen mestari. Mutta jos ei ole, niin ostamme silti ensi kaudellakin taas makkaraa ja Kalpa-huiveja.

Ulla Pekkarinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Ostaisitko Pirkka-auton vai Fazerin Sinisen?

Miltä tuntuisi lähteä aamulla töihin Pirkka-autolla, juoda töihin tullessa kupponen kuumaa Rainbow-kahvia ja ostaa sitten lounaaksi Euroshopper-herkkupaketti? Oletko miettinyt, miten usein ostat kaupan omia merkkejä ja milloin taas päädyt ostopäätöksessäsi tuttuun ja turvalliseen, markkinoinnin tunnetuksi tekemään brändiin?

Viime perjantaina uudeksi maatalousministeriksi nimitetty Jari Leppä (kesk.) totesi kaupan omien brändien haittaavan muun muassa elintarvikkeiden vientiä ollen suorastaan markkinahäiriköjä! Hänen mukaansa ne luovat epäoikeudenmukaisuutta ja epätasapainoa samalla myös elintarvikkeiden tuotantoketjuun. Viennissä ei Pirkalla pärjätä, vaan siellä pärjätään brändeillä, hän totesi.

Elintarviketeollisuusliiton toim. joht. Heikki Juutinen piti taas näkemystä vanhakantaisena. Hänestä ne olivat häiriköitä kymmenen vuotta sitten, mutta nykyään sellaista ongelmaa ei ole. Samaa mieltä oli Päivittäistavarakauppa ry:n toim. joht. Kari Luoto, joka näki kaupan omien merkkien vain kirittävän kilpailua.

Miksi sitten kauppa voi myydä omia merkkejään halvemmalla? Kaupan omaa merkkiä ei yleensä markkinoida, voidaan mainostaa esim. Pirkka- ja Rainbow-tuotteita tuoteryhmänä. Säästöä tulee myös pakkaussuunnittelussa, logistiikassa ja hankintamääriä kasvatamalla. Suomessa ruokakaupan myynnin arvosta 24 % on tällä hetkellä kaupan omia merkkejä, kun taas muualla Euroopassa voi vastaava luku olla jopa yli 40 %!

Mielenkiintoista on ajatella, mistä sitten johtuu toisten tavararyhmien ns. brändillisyyttä. Fazerin Sininen on usein valittu maamme parhaimmaksi brändiksi ja toisaalta Rainbow-suklaa ei ole saavuttanut kovinkaan merkittävää markkinaosuutta. Kyllähän Pirkka-kahviakin on yritetty myydä, mutta Pauligin Presidentti ja Juhla Mokka -kahvit ovat säilyttäneet asemansa Suomen ykkösmerkkeinä.

Kuopiossakin on hyviä esimerkkejä siitä, miten eri brändistrategioilla voi pärjätä. Refresco Finland Oy (ent. VIP- Juicemaker Oy) valmistaa omien tuotemerkkiensä lisäksi kauppaketjuille mm. eri mehuja ja virvoitusjuomia. Vastaavasti toinen juomavalmistaja Lignell & Piispanen panostaa voimakkaasti omiin brändeihin ja niinpä myös viennin alueelle on saatu uusia avauksia Kiinaan ja Etelä-Koreaan.

Mikä on sitten brändien ja kaupan omien tuotemerkkien tulevaisuus? Kaupan omien merkkien markkinaosuus uskoakseni kasvaa ainakin elintarvikkeissa, mutta aina tulee säilymään se asiakaskunta, joka on valmis maksamaan maailman tunnetuimmasta colajuomasta viisinkertaisen hinnan verrattuna kaupan omaan merkkiin.

Jari-Pekka Jääskeläinen
Liiketoimintaosaamisen lehtori
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Savonia-ammattikorkeakoulu

#savonia #tilannehallussa #tet

#savonia #tilannehallussa #tet

Otin poikani Samulin mukaan töihin TET-päiväksi, jotta hän näkee missä teen töitä ja millainen oppilaitos Savonia-ammattikorkeakoulu on. Koululainen on ihan ensimmäistä kertaa tutustumassa työelämään. Vaikka tet-päivä voi tuntua minulle pieneltä jutulta, on se kuitenkin nuorelle eka kerta kun hän näkee yhden työpäivän sisältäpäin. Hän varmaan muistaa päivän pitkään ja muistaa, että pääsi minun kanssani töihin.

- Tänään ei tarvi mennä kouluun !!!! #lomapäivä #ihansiistii #tet
- Autolla iskän töihin ihan hirveen aikaisin. Ois vielä nukuttanu #aamuvirkku

Kierrätän tettiäisen alakerran luokkien kautta, jotta hän näkee millainen koulu me ollaan. Samuli totesi, että näinkö paljon teillä on opetusta ja hänet yllätti meidän koko. Oli ajatellut Savonian olevan pienempi.

- Iskän työpaikka on yläkerrassa. Iskä esittelee minulle ihmiset siellä ihan kuin olisin töissä #noloa

Jouduin itse aamupäiväksi kokoukseen, mutta sain koululaisen aamupäiväksi töihin tiedotukseen.

- Meen aamupäiväksi tekee töitä Jounin kanssa. Se on töissä tiedotuksessa ja kertoi kirjoittavansa juttuja Savoniasta. Miten jollekin voi tulla niin paljon asioita, että se voi kirjoittaa niistä joka päivä. Se Jouni lukee kaikkea myös mitä Savoniasta kirjoitetaan. Minun tettihommana on etsiä ja leikata irti yhdestä lehtikasasta kaikki jutut, joissa Savoniasta sanotaan jotain. #töissä #tet
- Täällä on automaatti, josta saa kaakaota. Tällainen pitäis olla meillä koulussa #tauko

Olin jo etukäteen miettinyt vähän mitä Samuli voisi tet-päivänä tehdä. Halusin antaa pojalleni kuvan siitä millainen työpaikka hänen isällään on ja mikä ammattikorkeakoulu on. Vien pojan kierrokselle taloon kiinnittelemään eri paikkoihin puuttuvia turvallisuusohjeita. Samalla päästiin kurkkimaan luokkiin ja nähtiin miten monipuolista ja erilaista opetusta meillä annetaan. Suurimman vaikutuksen tekivät ensiapuopetuksen luokat.

- Tämäkin on koulu vaikka onkin työpaikka #savonia

Päivän päätteeksi vien tettiäisen käymään myös Opistotien kampuksella, jossa hän näkee työpajoja ja vielä monipuolisemmin meidän opetusta. Työkaverini Kaija opastaa ja näyttää pojalleni tiloja samalla tavoin kuin tekisi sen ulkopuoliselle yritysvieraalle. Aika mukava tapa huomioida tettiäinen ihan oikean vieraan tavoin. Minulle jää mukava fiilis tästä Samulin tet-päivästä.

- Täällä Savonian käytävillä on luokkien luona ikkunatarrassa #tilannehallussa. Olihan se #todistan.

Seppo Lyyra
tettiäisen isä, talouspäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Lite bättre – kiekko-oppia johtamiseen

Perinteinen suomalaisen itsetunnon mittauksen ruuhkaviikot ovat takana. Euroviisuissa mustarastas vastakkaisista toiveista piittaamatta lauloi ja aivan yllättäen (?) jäätiin finaalin ulkopuolella. Samoihin aikoihin kiekkoleijonat rämpivät tuloksellisesti hyvän turnauksen, neljäs sija pienelle kiekkomaalle on kelpo saavutus vaikka se ei juuri ketään lämmitäkään.

Kiekkoilun hyvä menestys viime vuosina myös tuonut tuon maailman johtamisoppeja yrityksiin ja organisaatioihin. Kultakurren "Lite bättre" –slogan iskostui kansakunnan luihin ja ytimiin legendaarisen ensimmäisen maailmanmestaruuden jälkeen. Tekemällä kaiken aina hieman paremmin keskinkertainenkin organisaatio voisi nousta menestykseen ja saavuttaa jotain suurta ja mahtavaa. Myös myöhempien aikojen menestysvalmentajat Erkki Westerlund ja Jukka Jalonen ovat olleet kysytyjä ja kiiteltäviä puhujia tiimiorganisaatioita viriteltäessä. Kiekkoguruista puhuttaessa on tietenkin mahdotonta ohittaa veljien veljeä, Don Tamia; win the right games tai backhand forhand pum-pum-pum. Siitä sitten ammentamaan eväitä työyhteisön arkeen.

Hieman paremmin tekeminen on kulmakivi kaikessa laatuajattelussa. Jotta voidaan tehdä asioita paremmin, pitää ensin tunnistaa aiemmasta toiminnasta ne osa-alueet joita on mahdollista ja yleensä järkevää pyrkiä parantamaan. Tämä usein vielä onnistuu ja on kohtuullisen helppoa. Esimerkiksi suuri reklamaatioiden määrä viittaa suoraan ongelmiin tuotteissa, palveluissa tai asiakaskohtamisissa.

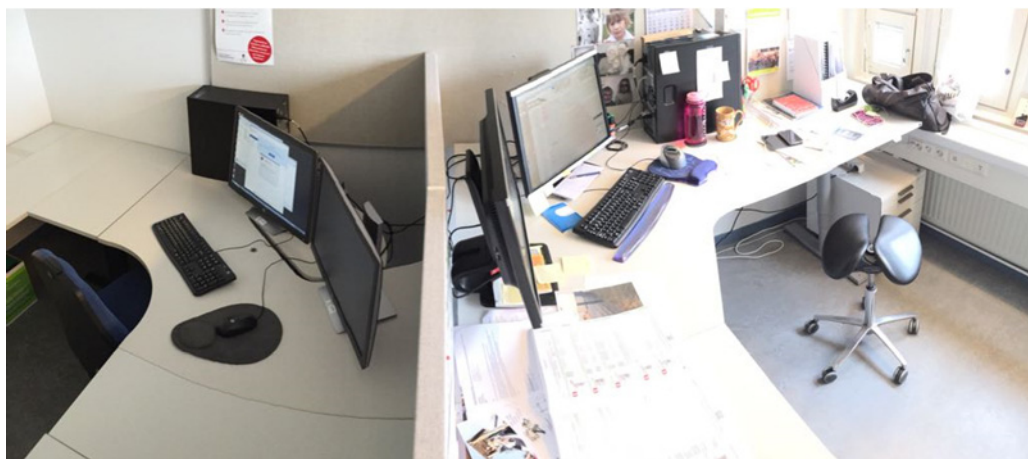
Ongelmien tunnistamisen ja priorisoinnin jälkeen pitäisi sitten löytää ne keinot tehdä "Lite bättre". Tämä voi edellyttää tarvetta muuttaa omia vakiintuneita toimintatapoja tai asioiden puheeksi ottoa kollegoiden tai esimiehen kanssa. Ja siitähän ne vaikeudet yleensä alkavatkin. Epämukavuusalueet ovat tunnetusti epämukavia.

Suomalaisessa kiekkojargonissa vannotaan yhteistyökiekon nimeen. Periaatteessa tämän pitäisi olla helppoa toteuttaa myös työpaikoilla, löytää se kuuluisa "meidän peli". Siihen nähden että suurin piirtein jokainen kuvaa cv:ssä ja työpaikkahaastattelussa itsensä yhteistyökykyiseksi ja huumorintajuiseksi, löytyy organisaatioista hämmentävän suuri määrä yhteistyöhön kykenemättömiä persoonia.

Mitähän sitten ottaisimme mukaan tämän kevään kiekkokarkeloista? Lähdeettäessä Norjaa vastaan alkusarjan peliin, taktiikkana oli eliminoida vastustajan pelätty ykkösketju. Hyvinhän siinä onnistuttiinkin ja tuloksena vakuuttava jatkoaikavoitto. Kokonaan toinen kysymys onkin sitten se, olisiko tärkeämpää keskittyä omiin vahvuuksiin? Tilannehan olisi sama jos yritys omien palveluiden kehittämisen sijaan keskittäisi energiansa siihen, kuinka kilpailijoiden palvelut saadaan asiakkaan silmissä näyttämään huonoilta.

Suomalaisille jääkiekko on rakas asia. Siitä puhutaan ja se herättää tunteita. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää että varsinkin menestyksen jälkeen kiekko-oppeja halutaan laajasti hyödyntää. Tässä suhteessa olemmekin etuoikeutettu kansa. Ne kansakunnat joiden kiekkojoukkueet kahlaavat B- ja C-tasoilla, joutuvat tyytymään Sun Tzun klassikkoon "The Art of War – Sodankäynnin taito".

Esa Viklund
kehittämispäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Jaksaa jaksaa, painaa painaa!

Suomi on huippuosaamisen mallimaita, mutta enemmän ja enemmän eri medioissa nousee esille kasvanut riski väsymykseen ja työssä jaksamisesta on tullut yksi kriittinen tekijä työelämässä. Se on uhka Suomelle, sillä juuri ne osaavat, tunnolliset ja tavoitteelliset tyypit ovat vaarassa väsyä työkuorman alle. Tämä on varsin huolestuttavaa ja riskinä yritysmaailmalle on muun muassa se, että luovuus jää käyttämättä ja uusia ideoita ei enää synny.

Olen pannut merkille, että opiskelijoiden opinnäytetöissä ja erilaisissa tehtävissä työssä jaksaminen ja yritysten sosiaalinen vastuu nousevat esiin vahvoina teemoina. Nuoret ovat aidosti huolissaan yksilön jaksamisesta ja työnantajan roolista siinä. He nostavat keskusteluissa usein esille, että haluavat olla tulevaisuudessa sellaisten työnantajien palkkalistoilla, jotka kunnioittavat työntekijöitä ja aidosti välittävät työntekijöistä. Uskon tämän nousevan yhä enemmän trendiksi.

Nykypäivän nuoret ovat nähneet lisääntyneen riskin työuupumukseen läheistensä kokemuksissa. Nuoret aikuiset ovat oppineet näkemään ja arvostamaan oman vapaa-ajan ja jaksamisen merkitystä. He eivät halua törmätä omassa elämässään samoihin vastoinkäymisiin kuin uupumuksen kohdanneet läheisensä.

Kuinka tämä tulee näkymään liiketoiminnassa? Yritysjohdon täytyy ymmärtää, että nuorempi sukupolvi ei ole välttämättä valmis repimään selkänahastaan ylipitkää päivää tai joustamaan yrityksen vaatimusten mukaan aina kun käsky kuuluu. Minulla on vahva usko siihen, että tulevat työntekijät tuovat näkemyksiään esille voimakkaammin, eivätkä niele asioita joissa kokevat johdon olevan väärässä tai tietämätöntä. Työntekijät tulevat jatkossa haastamaan yrityksiä kehittymään ja muuttamaan toimintojaan aidosti avoimempaan suuntaan.

Aidosti työntekijöiden hyvinvoinnista kiinnostuneet yritykset ovat nyt arvokasta valuutaa. Antakaa siis kuulua itsestänne!

Salla Willman
TKI-asiantuntija
Savonia-ammattikorkeakoulu

Teollisen muotoilun opiskelijan Joonas Järvisen traktorivisio valittiin ainoana suomalaisena 15 finalistin joukkoon 133 ehdotuksesta Valtra Design Challenge -kilpailussa.

Mikä ihmeen aineeton arvo?

Luovan osaamisen merkitys ja arvostus kasvaa koko ajan yritysten liiketoiminnassa. Se on mahdollistanut luovan talouden liiketoiminnan kasvun. Paitsi Pohjois-Savossa, jos OKM:n huolta tulkitsee. Luovista aloista ne ammattialat, jotka tuottavat liiketoimintahyötyä ja sitä kautta kehittävät alueen kilpailukykyä, puuttuvat maakunnan kärkiteemoista. Maakunnasta ja kaupungista puuttuu luovan talouden toimenpideohjelma – olisiko aika se yhdessä tehdä?

Teollisuustaitteen Liitto Ornamo ry:n tekemän vuoden 2016 suhdannekatsauksen mukaan taiteellisen toiminnan liikevaihto Suomessa oli 71 milj. euroa ja muotoilualan palveluyrityksillä 196 milj. euroa. Vastaavat luvut muotoiluintensiivisillä toimialoilla olivat 2,84 mrd. euroa ja muotoilua käyttävien eli kaupan, teollisuuden, palveluiden ja rakentamisen aloilla 377 mrd. euroa.

Kasvu- ja rakennemuutosaloilla luovia ratkaisuja haetaan ihmisten, yritysten ja organisaatioiden välisessä vuorovaikutuksessa sekä toisistaan eroavien toimialojen rajapinnoista. Suomessa on kevään aikana tehty merkittäviä yrityskauppoja kun IT-alan yritykset ovat ostaneet palvelumuotoilutoimistoja. Mitä ihmettä?

IT-firmat ovat kiinnostuneita palvelumuotoilu yrityksistä, koska ne pääsevät asiakkaan liiketoimintaprosesseihin jo ennen hankintapäätöstä. Ja toisinpäin, it-osaajat jalostavat palveluaihiot valmiiksi tuotteiksi. Nopeasti muuttuvassa ja digitalisoituvassa maailmassa tarvitaan koko ajan uusia työkaluja ja uudenlaista tapaa ajatella.

Luovien alojen näkökulmasta myös sote-uudistus kiinnostaa puolin ja toisin. Kuopiossa ja lähikunnissa on voimaannuttu musiikin, tanssin ja kuvallisen ilmaisun keinoin. Tutkimusdataa hyvinvointivaikutuksista on, mutta tiedon konseptointi kannattavaksi liiketoiminnaksi on vaikeaa: kuinka sanallistaa laadullinen lisäarvo numeerisiksi arvoiksi?

Olisiko paikallaan monialaistaa näkökulmia ja työstää niitä todistusaineistoja tuottavilla kehittämismenetelmillä ja sitä kautta löytää uusia arvontuottomahdollisuuksia. Ideoiden, erilaisten näkökulmien ja asiakaskokemuksen yhdistely nopeisiin kokeiluihin oikeissa käyttötilanteissa ja oikeiden asiakkaiden kanssa auttaa löytämään potentiaaliset kehitysaihiot.

Aineeton tuotanto on paitsi taloudelle, myös koko yhteiskunnalle tärkeää. Se on älyllistä pääomaa, sosiaalista kyvykkyyttä ja kulttuuristen merkitysten luomista joita ei voi ulkoistaa. Hyvä tuote ja palvelu synnyttää brändiuskollisuutta. Siksi Ponsen ja Valtran yrittäjät kisaavat Monacossa tällä viikolla World Entrepreneur of the Year –tittelistä. Wau!

Raisa Leinonen
Tk- ja liiketoiminnan suunnittelija
Savonia-amk, kulttuuriala

Iloiset opettajat Irene Hyrkstedt ja Olli Sankilampi kouluttavat insinöörejä.

Iloiset insinöörit 75 vuotta

Insinöörit ovat tunnettuja iloisista ja toiminnallisista juhlistaan. Vuosikymmeniä sitten Yleisen insinööriyhdistyksen Kuopion alaosaston pikkujouluissa ohjelma oli monipuolinen: veikkaus rahapanoksina seitsemän kilpailulajiin tuloksista.

Lajit olivat: jousiammunta imukuppinuolilla, munajuoksu lusikka-pingispallo-menetelmällä, naulanlyönti silmät sidottuina ja vapaa käsi selän takana, kädenvääntö oikealla ja vasemmalla kädellä, markanheitto kalossiin, langassa roikkuvan pullansyönti tuolilla seisten ja kädet selän takana, viestinjuoksu yhdellä jalalla.

Yhdistys teki myös muita tärkeitä tehtäviä: 14.6.1950 oli kalakukon tarkastus, josta tietenkin laadittiin tarkastuspöytäkirja, jossa todettiin: "Kalakukossa ei havaittu teknillisiä vikoja ja vaippalevyn sisäpinta todettiin olevan vapaa syöpymisistä."

Kuopion Insinöörit ovat insinöörien asialla paikallisesti, siksi Kuopion Insinöörit ry. on tärkeä yhteistyökumppani myös Savonialle.

Ammattikorkeakoulut saivat huhtikuun alussa rahankeräysoikeuden. Annankin tässä hyvän vinkin insinööreille ja heidän johtamilleen yrityksille. Rahoittamalla paikallisen ammattikorkeakoulun tekniikan koulutusta, voimme vielä nopeammin suunnata koulutamme muuttuvan teknologian ja paikallisten yritysten tarpeisiin.

Insinöörit muistelevat mielellään entistä opinahjoaan, Tekua ja sen opettajia. Tetra-Teku-traditioita -kirjan mukaan:

Legendaarinen talonrakennuksen opettaja Yrjö Vääntinen opasti oppilasta, joka koki saaneensa huonon arvosanan. Yrjö totesi: "Ei viitonen huono numero ole. Kun jaat tietomääräsi viidellä, se on huomattavasti enemmän kuin sillä, jonka tietomäärä jaetaan hänen saamallaan kymptillä."

Tarinan mukaan Yrjöllä oli talonrakennuskokeessa vain yksi lyhyt kysymys: Kerro kaikki mitä tiedät. Yrjö oli todennut kokeen korjausurakan jälkeen: "Ei ne paljon tietäneet."

Yrjön tytär on kuopiolaisille tuttu ja taidokas arkkitehti, ex-kansanedustaja Riitta Korhonen.

Eräänä maanantaiaamuna lehtori selaili päiväkirjaa ja huomasi, että lauantain viimeiset tunnit oli jätetty sinne merkitsemättä. Lehtori kysyi: "Jaha, mitäs ainetta teillä olikaan viimeksi lauantai-iltana? Epäröivä ääni luokasta vastasi: "Taisi olla katajanmarjaa."

Kaija Sääski
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Salla Seppänen

Shanghaiin asuinlähiö.

Kansainvälisyys on mahdollisuus – sinulle, minulle, meille

Kesällä kaupunkimme katukuva muuttuu kansainväliseksi. Kuopio Tanssii ja Soi -tapahtuma tuo meille huippuesiintyjä ympäri maailmaa. Kahviloissa ja kaupoissa kuulee monia eri kieliä.

Turisteja, vierailijoita riittää ja heidät on helppo kohdata pikaisesti – tietäen, että tuskin kohtaamme enää uudelleen.

Tämä pikainen toisen kulttuurin kohtaaminen ei tee meistä vielä kansainvälisiä. Se antaa häivähdyksen siitä, että toisessa kulttuurissa on jotakin uutta ja erilaista, joka on kiinnostavaa ja jota voi oppia ymmärtämään.

Työelämässä tarvitaan kansainvälisyysosaamista. Se on määritelty tavoitteeksi kaikissa tutkinnoissa niin ammatillisella kuin korkea-asteella. Mitä kansainvälisyysosaaminen oikeastaan tarkoittaa? Miten sitä voidaan oppia ja arvioida?

Osaaminen sisältää kolme ulottuvuutta; tiedon, taidon ja asenteen. Osaaminen ilmenee päätöksenteossa, vuorovaikutuksessa ja toiminnassa.

Kansainvälisyysosaaminen ilmenee siinä miten huomioit toisesta kulttuurista tulevan henkilön ajatukset, arvot ja tavat.

Kansainvälisyys on kykyä olla vuorovaikutuksessa eri kulttuuritaustalta tulevien henkilöiden kanssa. Se on siis paljon enemmän kuin hyvä kielitaito.

Nykyinen Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen, totesi luennossaan vuosituhannen vaihteessa, että hyvä kielitaito on sitä, että ymmärrät kun esimerkiksi italialainen tai intialainen kertoo omalla persoonallisella aksentillaan puhutulla englannilla asiansa.

Ja vastaavasti myös sinä osaat esittää oman näkemyksesi niin, että vastapuoli sen ymmärtää. Kyse on halusta ymmärtää ja tulla ymmärretyksi.

Kansainvälisyysosaamisessa perusedellytyksenä on aito ihmisen kohtaaminen ja kiinnostus toisen tavasta jäsentää asioista ja tarkastella maailmaa.

Koulutuksessa käytämme termiä kotikansainvälistyminen, mikä tarkoittaa sitä, että opiskelija kotimaassa hankkii opinnoissaan kokemuksia eri kulttuureista ja vertailee suomalaista kulttuuria muihin kulttuureihin sekä pohtii omaa suhtautumistaan eri kulttuureihin.

Kansainvälisyysosaaminen lähtee oman kulttuurin ymmärtämisestä. Se edellyttää Suomen historian vaiheiden tuntemista, ja niiden vaikutuksen ymmärtämistä tämän päivän Suomessa.

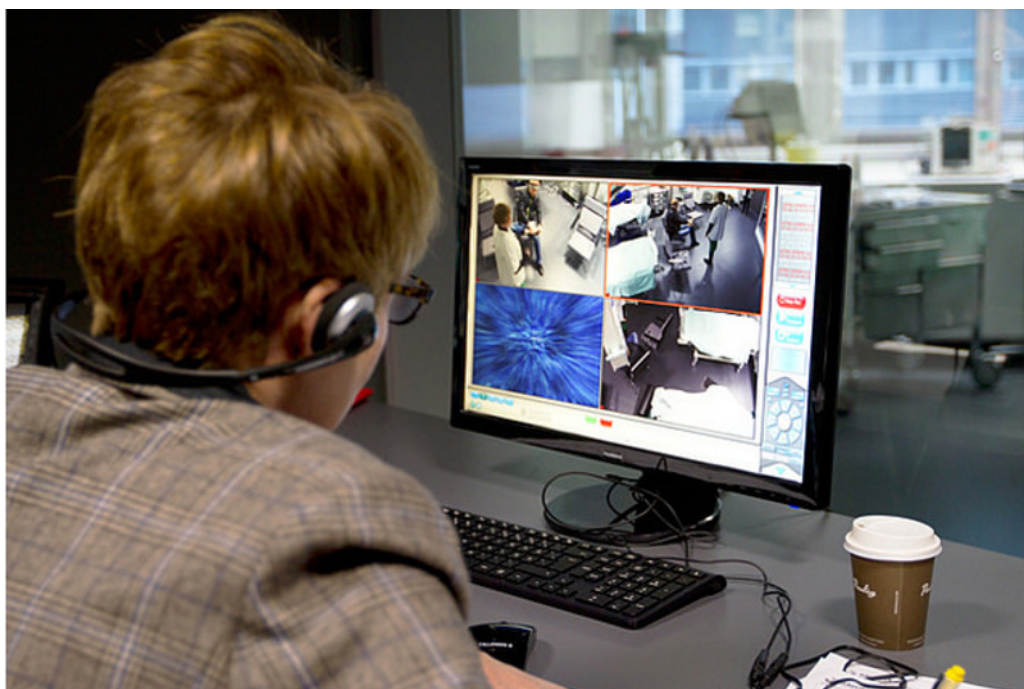
Lisäksi kansainvälistyminen edellyttää vastausta kysymyksiin: mitä suomalaisuus on sinulle henkilökohtaisesti ja mitä asioista omassa maassasi arvostat. Sen jälkeen voit ymmärtää eri kulttuureja ja pystyt suhteuttamaan niiden toimintatavat toisiinsa.

Globalisaatio on osa kaikkien meidän elämää, haluamme sitä tai emme. Kansainvälisyysosaaminen mahdollistaa meille toisesta kulttuurista oppimisen ja siten rikastuttaa elämäämme.

Kiinalaiset sairaanhoitajat, jotka olivat Savonia-ammattikorkeakoulussa kahden viikon täydennyskoulutuksessa, totesivat lähtiessään, että suomalaiset ovat maailman rehellisin ja ystävällisin kansa. Tämä on loistava pohja kansainvälistymiselle.

Welcome globalisation, we are ready.

Salla Seppänen
koulutusvastuujohtaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

Kuva Savonia-ammattikorkeakoulu

Siitä puhe mistä puute: uni

Työssä jaksamisesta puhutaan paljon. Aiheesta löytyy kirjallisuutta kasapäin. Itse törmäsin ohjeeseen: 7 askelta parempaan työssä jaksamiseen. Osa ohjeista on hyviä, osa suorastaan koomisia.

Ensimmäisenä ohjeena on erottaa työ ja vapaa-aika. Tämä ohje olisi hyvin sopinut teollisuuden aamunkoitteeseen. Silloin oli helppo tulla liukuhihnalle ja työpäivän päätteeksi pujahtaa kotiin kellokortin kautta.

Tietoyhteiskunnassa tämä harvoin onnistuu. Ei ihmisen päätä voi sulkea kello 16.00. Työpäivän asiat pyörivät päässä pitkin iltaa. Jos tietoisesti yrittää olla ajattelematta työasioita, siitähän seuraa entistä suurempi ahdistus.

Lounashetken kannustetaan. Hyvä ja monipuolinen ravinto epäilemättä ehkäisee monia työterveyttä uhkaavia sairauksia. Syömistä suositellaan myös muiden ihmisten seurassa.

Todellisuudessa näistä hetkistä on tullut huvittavia lepotaukoja. Ihmiset mättävät ruokaa kitusiinsa, samalla toisessa kädessä on älypuhelin, jota räplätään maanisesti. Yhteisöllisyydestä on tullut yksinäisyyttä.

Yksi tärkeä kohta ohjeissa pisti silmään: huolehdi unesta. Tällä hetkellä unihäiriöt ovat jo kansansairaus. Nukumme vähemmän kuin koskaan, vaikka kiivas työrytmi vaatisi huolellista lepoa.

Sekin tiedetään, että uni auttaa elimistön puolustusjärjestelmää pysymään kunnossa ja vaikuttaa näin ruumiilliseen ja henkiseen hyvinvointiin, väittää unitutkija, dosentti Henri Tuomilehto.

Tuomilehdon mielestä puutteellinen uni muodostaa merkittävän kansanterveydellisen ja -taloudellisen ongelman. Paremmalla uniongelmiin hoidolla saadaan jopa 700-750 miljoonan euron säästöt vähentyneinä sairaspöissaoloina.

Unihäiriöt ovat valtava kansantaloudellinen ongelma, mutta yksilötasollakin se on tragedia. Kun nukkumattia ei kuulu, sängyssä, märissä lakanoissa pyöriminen yöstä toiseen, koettelee hermoja ja ruumiin voimia.

Jouni Vornanen
tiedottaja
Savonia-ammattikorkeakoulu

SAVONIA

LIKETTÄ LIKETOIMINTAAN VOL. 3

Kädessäsi on toinen vuosikerta *Liikettä liiketoimintaan* -blogikirjasta. Savonia-ammattikorkeakoulun monialainen ryhmä kirjoittaa kerran viikossa Savon Sanomien nettilehden SSBlogiin. Aloitimme kirjoittamisen syksyllä 2015, joten blogejamme on julkaistu jo yli 100.

Julkaisemme blogikirjoituksemme myös verkkojulkaisuina ja painettuina kirjoina liikelahjoiksi. Tekstejämme on tykätty ja luettu parhaimmillaan useita tuhansia kertoja. Niitä myös jaetaan laajasti sosiaalisessa mediassa. Näin näkemyksemme leviävät ympäri Suomea. Vuosittain meiltä ilmestyy kaksi SSBlogi-kirjaa eli tänä vuonna Vol. 3 ja Vol. 4.

Blogikirjoituksemme käsittelevät koulutuksen, työ- ja liike-elämän teemoja monipuolisesti. Kaikilla kirjoittajilla on pitkä kokemus ammatillisen koulutuksen kehittamisestä erityisesti Itä-Suomessa.

